

11 mei 2016

Reflecties over spoed en wachtpostdiensten vanuit het regenachtige Sevilla

Dokter Marc Cosyns

SEVILLA 08/05 - Mijn vrouw en ik verblijven in een appartement van vrienden 'ten hemelvaart' op de vierde verdieping in Sevilla. Slecht weer houdt ons binnen terwijl het berichten regent via sms en whatsapp hoe zonnig het wel is in België. En ja, ik bezwijk en lees tenslotte toch mijn mails...

'De onnozelheid van de tijd ' lees ik in de nieuwsbrief van 6 mei. 'Ik geloof dat onze genen en de voorzichtige automobilist wiens weg we kruisen, ervoor zorgen dat we ouder worden. Het toeval dus.' blogt Marc Van Impe. Gisteren reden we met de stadsfiets richting het Alcazar van de Gentse Keizer Karel en toen werd ik bijna overreden door een Duitse dieselauto die het rood licht negeerde. 'De onnozelheid van de plaats?' Langs de weg waren we een nieuwe, opvallende urgentiekliniek voorbijgereden. Bienvenido a la magnífica puerta de Urgencias de Hospital Fátima. 24 horas de presencia física. Allerlei specialisaties maar geen huisartsgeneeskunde vermeld.

Zulke dingen vallen mij op, zoals ook Farmacia Jardines De Hercules 12 HORAS 365 DIAS. Ik denk aan de controverse rond de spoed en wacht(post)diensten naar aanleiding van het KCE-rapport 24/7 en de lopende task force bij onze minister-huisarts Maggie De Block. Ik lees scrollend verder op Mediquality 4 mei dat de Huisartsenkring Ronse op een statutaire vergadering unaniem beslist heeft niet te participeren in een huisartswachtpost.

Ik ken een aantal collega's en weet dat hun werking gebaseerd is op solidariteit tussen de huisartsen en de goede samenwerking met de spoeddiensten voor een vlotte doorverwijzing van hun patiënten. Het doet me denken aan 'onze' tijd voor de huisartsenwachtpost in Gent. We verdeelden met een groep huisartsen in onze wijkkring (solo en groepspraktijken) de nachtwachten tijdens de week (12 uur) en de zon- en feestdagen (24 uur), ook in vakantieperiodes, 365 dagen dus. Dat werkte goed maar was niet mogelijk in alle (wijk)kringen.

De verschillen in huisartsfunctioneren waren te groot en er was soms te veel rivaliteit. Met het oprichten van een huisartsenwachtpost trachtten we toen ook de onnodige directe spoedtoegang te neutraliseren en tot een positieve samenwerking te komen met de vier grote Gentse ziekenhuizen. Vele huisartsen en specialisten hebben door deze veilige werking elkaar (terug)gevonden maar het

onnodige spoeddienstmisbruik bleef en blijft... Terug naar het oude systeem, model Ronse of 24/7 in een spoedwachtpost zoals het KCE voorstelt, met een andere invulling van de omnipracticus?

Het KCE pleit voor een permanentie voor ongeplande zorg waar mensen van de specialistische spoed weggehouden worden en door de permanentie teruggestuurd naar hun eigen HA. Maar intussen wel voorspelbaar en vlot geholpen: patiëntvriendelijkheid, zonder inefficiëntie, aldus het KCE.

Plaatsen wij in die systemen onze patiënten echt centraal in de zorg? Waarom is er bijvoorbeeld twee dagen op de zeven geen geplande zorg mogelijk? Is de tijd niet rijp voor nieuwe voorstellen die week, weekend en feestdagregelingen doorbreken?

Waarom niet een werkweek van 7 dagen met continue geplande zorg waar ook mogelijkheden voorzien zijn voor spoedzorg? Geen probleem meer van weekendwacht en geen leegstaande praktijkruimtes meer gedurende twee dagen op zeven. De nachten te verdelen onder alle huisartsen van de wijk met wie viermaal per jaar samengekomen wordt als LOK om wijkgerichte zorg te bespreken en met wie de relevante medische maar ook psychosociale gegevens van de patiënten elektronisch gedeeld worden.

En als de van wacht zijnde huisarts het nodig acht, verwijzen naar de spoedopname van dat ziekenhuis waar de noodzakelijke zorg in overleg kan gegeven worden. Geen onnodige urgenties meer naar de spoed vanuit de thuissituatie, geen wachtposten meer nodig maar optimale (thuis)zorg die acuut kan opgevangen worden omdat het continu voorbereid is en de patiënt altijd eerst via zijn wijkhuisarts gehoord en/of gezien wordt.

Een fundamentele maatschappelijke discussie waardig, denk ik, want dan moet in onderwijs en opvang ook het tijdschema veranderen, anders kunnen we dit niet organiseren en komen er nog meer burn-outs, besef ik. En onderhandelen met de vakbonden die nu al steigeren bij de flexibilisering en de liquid modernity?

Ben ik te utopisch 500 jaar na het verschijnen van Thomas More's Utopia? Patiëntenzorg is een ethische waarde bij uitstek die juist het verschil kan maken met de economische waar! De juiste zorg op de juiste plaats op het juiste moment door de zorgverlener met de juiste kwalificaties. Maar ook de beste zorg, dus de zorg als ethisch verbindende opgave en met zelfzorg, zoals ik die ook graag zou zien in opvoeding, onderwijs, opvang.

Een noodzakelijk samengaan in een model van continue dagelijkse geplande en ongeplande urgente zorg iedere dag van de week, de maand, het jaar, 24 uur, 365 dagen. Met België als voortrekker en voorbeeld ook voor de Spanjaard die denkt dat het bij ons alleen maar regent...Ik kijk naar de weersvoorspelling want ik wil zeker nog het Hospital de los Venerables bezoeken met een tijdelijke tentoonstelling van Zurbaran. Het blijft regenen, 12 graden terwijl in Gent de zon schijnt met een warmtegevoel van 24 graden.

Marc Cosyns, Sevilla 8 mei 2016

Dr Cosyns, huisarts (°1954), doceert medische ethiek, deontologie en palliatieve zorg aan de Universiteit van Gent, in de vakgroep huisartsgeneeskunde. Hij is tevens begeleider van HAIO-artsen van dezelfde vakgroep en werkzaam in het wijkgezondheidscentrum Watersportbaan.

MediQuality biedt haar leden de mogelijkheid hun mening te uiten over actuele en/of medische kwesties. Deze opinies weerspiegelen de persoonlijke mening van hun auteur en vallen onder diens verantwoordelijkheid. Deze bijdrage mag niet gebruikt worden zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur. Voor elke aanvraag, gelieve contact op te nemen met de redactie via info@mediquality.net.